

Dahlia's

Voor mijn 'rondje langs de velden' was ik half november op bezoek bij Jan Wolters, akkerbouwer in Stramproy. Een bijzondere ondernemer. Al was het alleen maar om wat hij op zijn zeventig hectare zandgrond laat groeien. Gokje wagen? Dahlia's! Had u niet gedacht zeker? Nou, ik ook niet. Jan Wolters begon er twintig jaar geleden mee en mag zich onderhand wel specialist noemen. Hij exporteert zijn bloemen en bollen naar alle uithoeken van de wereld. Naar Azië, Amerika, Europa en Rusland. Hoewel de laatste bestemming even geschrapt is natuurlijk. Maar dat deert niet. Er zijn meer dan genoeg afnemers die graag een contract met de boer in Stramproy afsluiten. De veiling heeft hij niet nodig.

Niet dat allemaal gemakkelijk gaat, het telen van dahlia's. Bij gebrek aan standaard machines om dahlia's te zaaien en te oogsten, sloeg Jan Wolters zelf aan het engineeren. Een voormalige Canadese aardappelrooimachine bouwde hij om, een vroegere lintzaag snijdt de bloemen tot drie centimeter boven het maaiveld af. Nog een probleempje: vroeger sorteerden huisvrouwen in het oogstseizoen de bloemen en de bollen. Totdat de belastingdienst kwam met de blauwe brieven en het voor de vrouwen niet meer loonde. Sindsdien komen in Stramproy in het najaar zeven à acht mensen uit Polen het werk opknappen. Al jaren hetzelfde team, netjes ingehuurd door een uitzendbureau, dus niet goedkoop. Maar de mensen zijn flexibel en werken hard, ze ontzorgen en dragen bij aan een rendabel bedrijf. Detail: in de winter is de schuur het domein van de plaatselijke carnavalsvereniging. Is er een betere plek om een optochtswagen in te bouwen? Een goede ondernemer doet wat voor de gemeenschap, is het motto in Stramproy.

Er is iets wat de boer op de maag ligt. Wildschade, opper ik. Ja, is het antwoord. Wilde zwijnen doen zich graag tegoed aan de bloemen en de bollen. Weliswaar wordt de schade vergoed door Faunabeheer, maar bij een aangifte moet 300 euro aan leges betaald worden. En dát voelt oneerlijk aan. Ergens kan ik dat begrijpen, maar er is nu eenmaal niemand die we aansprakelijk kunnen stellen en de bijdrage is nodig. Misschien is het beter om schrikdraad te plaatsen en natuur en landbouw te scheiden, zegt Jan. Of vossen uit te zetten; daarvoor hebben de zwijnen schrik. Dat laatste vind ik geen goed idee als ik aan de kippenboeren denk. Maar over die schrikdraad gaan we nadenken.

Dat is het mooie van mijn rondje door het Limburgse boerenland. Ik ontmoet gedreven ondernemers en zie hoe beleid in de praktijk uitwerkt. De volgende keer zit ik bij een bedrijf in Hunsel; een kippenfarm gecombineerd met asperge- en courgette-teelt. Ik verheug me nu al.

Patrick van der Broeck, gedeputeerde provincie Limburg